

Hogy érti?

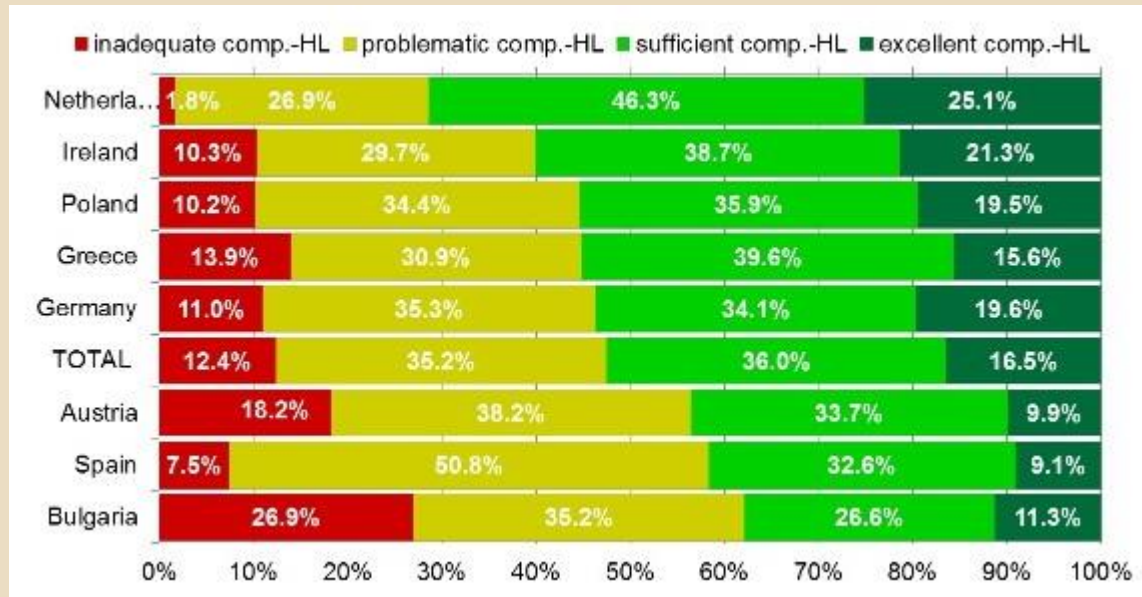
Az egészségműveltség fejlesztésének lehetőségei

Az egészségműveltség fogalma

Az egészségműveltség az egyénnek az a képessége, hogy az egészséggel, betegséggel kapcsolatos információkat képes legyen

- felkutatni
- megérteni
- értékelni
- alkalmazni

Mennyire súlyos a helyzet?

Európában átlagosan az emberek 47,6%-ának nem megfelelő az egészségműveltsége

Az alacsony egészségműveltség következményei

Egészségtelenebb életmód

Roszbabb egészségi állapot

Roszbabb terápiás együttműködés

Több hospitalizáció

Magasabb egészségügyi költségek

World Health Organization (WHO). "Health literacy. The solid facts." WHO, 2013

Az egészségműveltség gyógyszerészi jelentősége

- Az embereknek csak egy kicsiny része tud kitűnően eligazodni az egészségügyi információk terén, a többieknek lehetnek nehézségeik (pl. az adagolás értelmezése kapcsán).
  - Példák: mit jelent a napi 2X1-es adagolás?
    - Mikor kell bevenni a gyógyszert?
Lehet pl. délben és este?
    - Miért ne lehetne egyszerre bevenni a kettőt? ($2X1=2$)
  - „Vegyen be ebből a gyógyszerből kettőt, naponta kétszer”
    - Mennyi a napi adag? 2? 4?

Az egészségműveltség gyógyszerészi jelentősége

- Gyógyszer neve: Augmentin,
125 mg/31,25 mg/5 ml por
belsőleges szuszpenzióhoz
- Adagolása (a
betegtájékoztatóból): „20mg/5
mg – 60 mg/15 mg/testtömeg-
kilogrammonként naponta,
három részletben beadva”
- Feladat: hány ml. antibiotikumot
kell adni egy alkalommal egy
28 kg-os gyermeknek?

Az egészségműveltség gyógyszerészi jelentősége

Gyakoribbak a
betegbiztonságot érintő
gyógyszerelési problémák
az alacsony
egészségműveltségű
betegek körében

Az egészségműveltség fejlesztésének lehetőségei

- Verbális kommunikáció
- Írásos betegtájékoztató anyagok
- Javaslatok a számokkal kifejezett információk hatékonyabb átadására
- Modern technikai eszközök használata

Szakzsargontól mentes kommunikáció

A betegekkel való
közvetlen kapcsolatban

A betegeknek szóló
dokumentációban

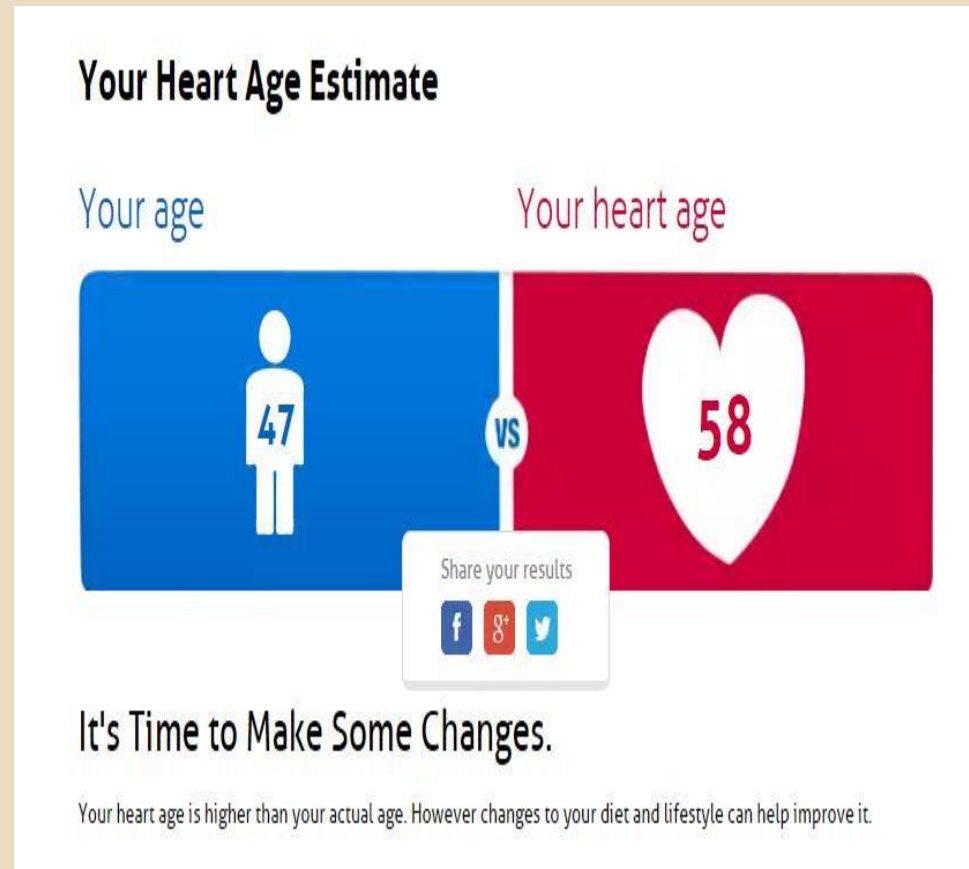
A betegtájékoztató
anyagokban

Az intézményi honlapon

Analógiák használata

Vírusos betegségre antibiotikumot használni olyan, mintha télen esernyővel szeretnénk védekezni a hideg ellen.

Érzelmi nyomatékosság: szívkor számítás

Goldman, Roberta E., et al. "Patients' perceptions of cholesterol, cardiovascular disease risk, and risk communication strategies." *The Annals of Family Medicine* 4.3 (2006): 205-212.

Szívkor kalkulátorok

Az interneten:

- <http://www.heartage.me>
- <http://www.jbs3risk.com/JBS3Risk.swf>

Miben különbözik a betegoktatás egy self management programtól?

	Betegoktatás	Self management
Az oktatás célja	Információk átadása	Készségek kialakítása
Fókusz	Betegségközpontú	Problémaközpontú
Miből indul ki?	A beteg tudatlanságából	A beteg tapasztalataiból, önismeretéből, önbizalmából
Ki az ideális edukátor?	Orvos vagy nővér	Betegtárs (egészségügyi dolgozó felügyeletével)

Hatékony módszerek a betegoktató/self management programokban

- Megmutatni, kipróbálni
- Teach-back
- Önmonitorozás
- Döntési táblák
(algoritmusok) használata

-

Lehetőséget adni a kérdésekre

- A megértés egyik leghatékonyabb elősegítője, ha bátorítjuk a páciensst a kérdezésre.
- Pl.: „Van-e még valamilyen kérdése a gyógyszereivel kapcsolatban?”

Információk átadása írásban: honlapok ajánlása

www.hazipatika.com

www.webbeteg.hu

Honlapok cukorbetegeknek: diabetesonline.hu

diabetesonline

Cukorbetegségről nem csak cukorbetegeknek

Főoldal

Hírek

Kezelés

Szövődmények

Közösség

Magazin

Diabétesz és Vitamin ABC

ÚJ korszak a vércukormérésben

Hogyan válasszunk vércukormérőt?

A vércseppigény, a mérési idő, valamint a készülék mérete és kezelhetőségének egyszerűsége mellett a legalapvetőbb elvárás a mérés pontossága.

[Tovább a cikkhez](#)

Új korszak a vércukormérésben

Hemíny-
kór
szelvény?

Honlapok cukorbetegeknek: cukorbetegseg-inzulin.hu

Cukorbetegség és inzulin ▾

Minden a cukorbetegségről és az inzulinról egy helyen

Társoldalaink | Orvos válaszol

Cukorbetegség

Cukorbetegség fajtái

Terhességi cukorbetegség

Inzulin

Inzulinrezisztencia

Minden a cukorbetegség és az inzulin tárgyköréből, tapasztalt szakorvosok által.

A cukorbetegség jelei, kialakulása, fajtái, valamint gyógyítása. Szakértő válaszol rovatunkban a látogatók által feltett kérdések és az arra adott szakorvosi válaszok olvashatók. Kérdezzen Ön is!

Kiemelt témáink:

cukorbetegség tünetei, cukorbetegség fajtái, inzulin, inzulinpumpa

🔍 keresés

Keresés

oldalon belüli gyakori keresések

inzulin

terhesség

vérnyomás

diabétesz

cukorbetegség

gyomor

hasnyálmirigy

magas vérnyomás

inzulinreziszte...

fertőzés

baba

láz

diéta

vese

elhízás

szülés

Inzulinrezisztencia

3-as típusú cukorbetegség

A cukorbetegség vagy diabétesz napjaink egyik leggyorsabban terjedő betegsége, ami ...

Cukorbetegség és stroke

A cukorbetegség veszélyes állapot, olykor súlyos szövődményekkel – ilyen például ...

Inzulinrezisztencia tévhitek

Orvos válaszol rovat

- Inzulinrezisztencia-vizsgálat baba előtt
- Inzulinrezisztencia és PCOS
- Endokrinológus inzulinrezisztencia miatt
- Inzulinrezisztencia-vizsgálat kétszer
- Inzulinrezisztencia és háibullás

Honlapok cukorbetegnek: cukorbeteg.hupont.hu

CUKORBETEGEK ÉTRENDJE

Ez a honlap a cukorbetegségben szenvedőknek készült. Leginkább a diabetikusok központi problémáján, vagyis a megfelelő étrend megválasztásában nyújt segítséget.

Oldalak (menü)

- [Bevezetés](#)
- [Az étrend fontossága](#)
- [A cukorbetegség eredete](#)
- [A cukorbetegek étrendje](#)
- [A manapság javasolt étrendfajták](#)
- [A cukorbetegség kategóriái](#)

AZ ÉTREND ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Bármilyen fajta cukorbetegsége van is valakinek, az étrendjének finomítatlan, lassan emészthető, rostokban gazdag szénhidrátokat kell tartalmaznia, amelyeknek a lebontásához igen kevés inzulin szükséges.

Ez igencsak vonatkozik a következőkre:

- köles
- zab
- bab
- zöldségnélék

Betegtájékoztatók használata

www.betegtajekoztatas.info

B r o s s ú r a O n l i n e

Főoldal

Rendeléseim

Felhasználói oldal

Rólunk

Linkek

Kapcsolat

Segítség

Üdvözöljük!

Kedves Látogató!

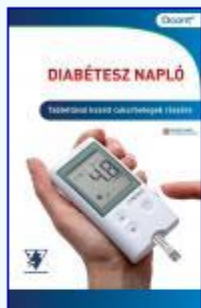
Üdvözöljük a www.betegtajekoztatas.info honlapján, melyet a Magyar Orvosi Kamara támogatásával az egészségügyi dolgozóknak, orvosoknak, asszisztenseknek, gyógyszerészeknek, védőnőknek hoztunk létre. Az oldalon Ön olyan betegtájékoztatókat rendelhet ingyenesen, melyeket szívesen adna a betegek kezébe, ezzel is segítve őket.

Kérjük, válassza ki az Önt érintő témaköröket, vagy keressen betegség kategóriákra, és máris válogathat a tájékoztató füzetek között, melyeket az Ön egyetlen kattintására postai úton, ingyenesen kiszállítunk Önnek.

Kattintson [IDE](#) a regisztrációhoz!

Betegtájékoztatók használata: www.betegtajekoztatas.info

Cukorbetegség

**Diabétesz napló(42oldalas)-
Tablettával
kezelt
cukorbetegek
részére** [További információ]

77 Elektronika

[PDF-formátum megtekintése](#)

Egy csomag: 10 brosúra.

Rendelés: x 10 brosúra

**Diabétesz napló(62
oldalas)-
Inzulinnal
kezelt
cukorbetegek
részére** [További információ]

77 Elektronika

[PDF-formátum megtekintése](#)

Egy csomag: 10 brosúra.

Rendelés: x 10 brosúra

**Diétás tanácsok
cukorbetegeknek
(Ajándék
orvostájékoztatóval)** [További információ]

77 Elektronika

[PDF-formátum megtekintése](#)

Jelenleg nem elérhető!

**Cukorbeteg
lettem!** [További információ]

77 Elektronika

[PDF-formátum megtekintése](#)

Egy csomag: 10 brosúra.

Rendelés: x 10 brosúra

Betegtájékoztatók használata: otszonline.hu

Életmód-változtatás 2-es típusú cukorbetegségben

#9

Orvostovábbképző Szemle XVI. évf.4. szám
OTSZ Online >> Rovatok >> Betegtájékoztató
2009-04-01

A cukorbetegség legfontosabb „gyógyszere” az egészséges életmód. A mértékletes táplálkozás, az átgondolt étrend és a kellő testmozgás védi a szív és az erek épségét, segít a testi és lelki egyensúly megőrzésében.

Cukorbetegség lábfertőzései

#10

Orvostovábbképző Szemle XVI. évf.3. szám
OTSZ Online >> Rovatok >> Betegtájékoztató
2009-03-01

Az évek vagy évtizedek óta fennálló cukorbetegség súlyosan veszélyezteti a láb épségét. A vérkeringés megromlása és a károsodott idegműködés miatt a legkisebb sérülésekből is súlyos fertőzés indulhat ki, amely a láb elvesztésével fenyeget.

1

2

[Következő oldal >](#)

Ajánlások írásos tájékoztatók készítéséhez

- Közepes szövegértésű emberek szintje
- Csak a legszükségesebb információk
- Rövid szavak (akár 1-3 szótagosak)
- Rövid mondatok (8-10 szó)
- Nagy betűméret, nagyobb sorköz
- Illusztrációk
- Kiemelések (pl. színekkel, aláhúzásokkal)
- A beteg nevének ráírása

Medikártya

MediKártya

Beteg neve:

Orvosaim adatai:

Név:

Cím:

Telefon:

Név:

Cím:

Telefon:

Gyógyszerézem adatai

Gyógyszerész neve:

Gyógyszertár neve:

Gyógyszertár címe:

Telefon:

Az információk vizualizálása

STOP. RETHINK YOUR DRINK. GO ON GREEN.

Red - Drink Rarely, If At All

- Regular sodas
- Energy or sports drinks
- Fruit drinks

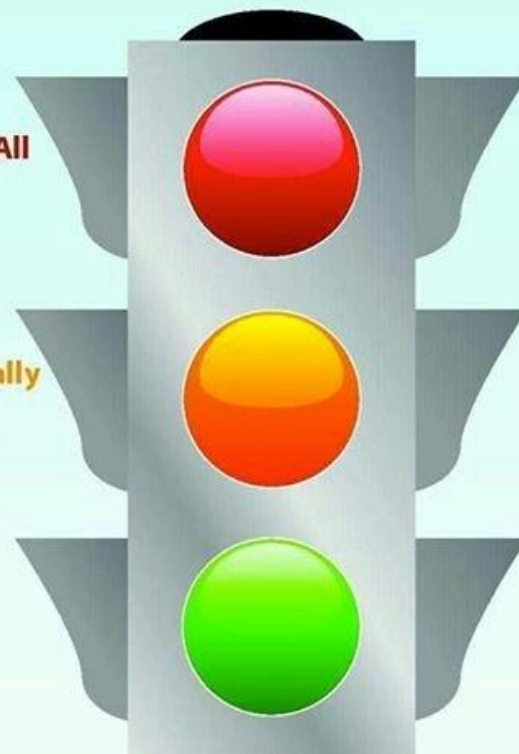
Yellow - Drink Occasionally

- Diet soda
- Low-calorie, low-sugar drinks
- 100% juice

Green - Drink Plenty

- Water
- Seltzer water
- Skim or 1% milk

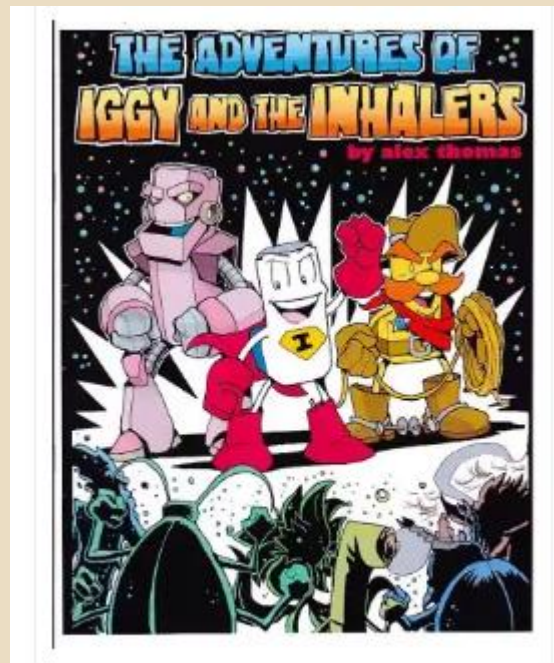

Vizualizáció: képregény

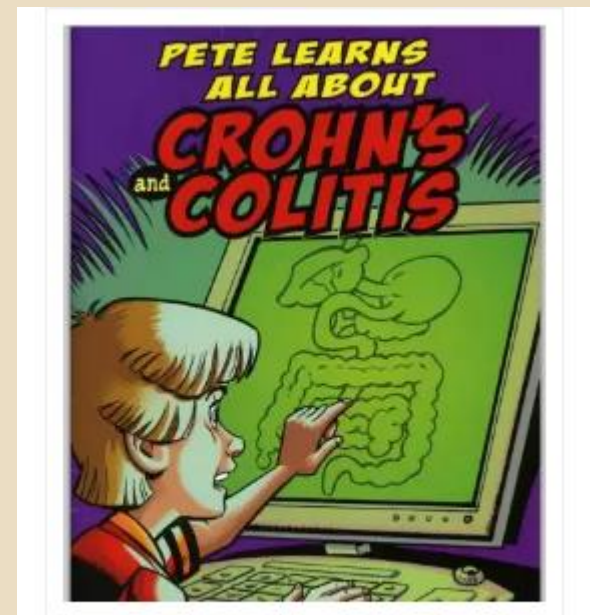
www.graphicmedicine.org

Menstrupedia – Your Guide to Healthy Periods

Iggy and the Inhalers

Pete Learns All About Crohn's and Colitis

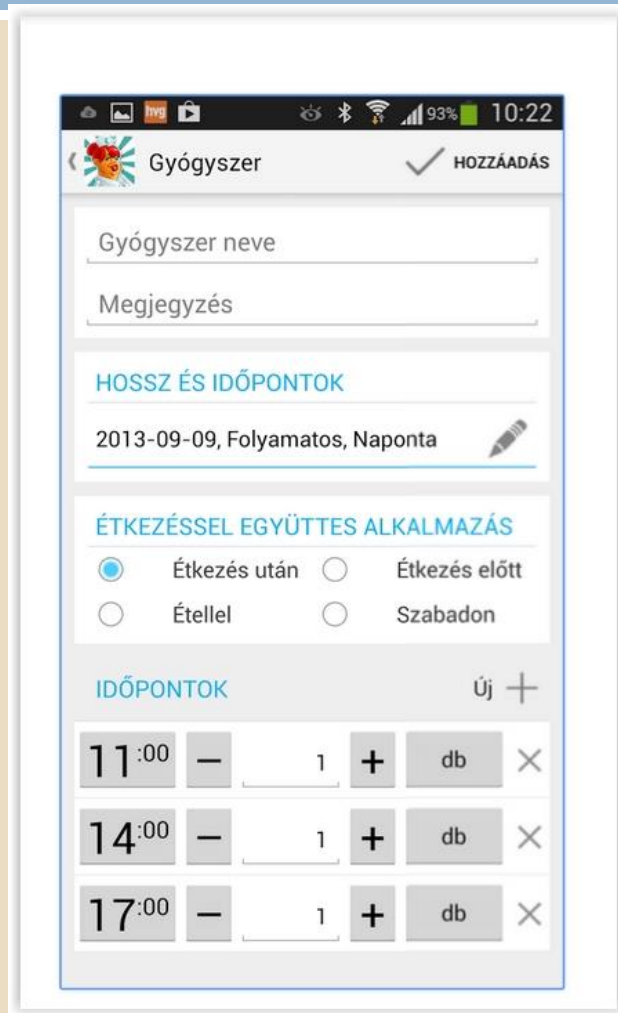
Életkor alapú kockázati kommunikáció

- „A túlsúlyos embereknek 36% esélyük van szívelégtelenség kialakulására, 18%-kal több, mint azoknak, akiknek megfelelő a súlya.”
- „A túlsúlyos emberek átlagosan 5 évvel rövidebb ideig élnek, mint azok, akiknek megfelelő a súlya.”
- 3 hét elteltével közel kétszer annyian emlékeztek az életkor csökkenéssel kapcsolatos információra.

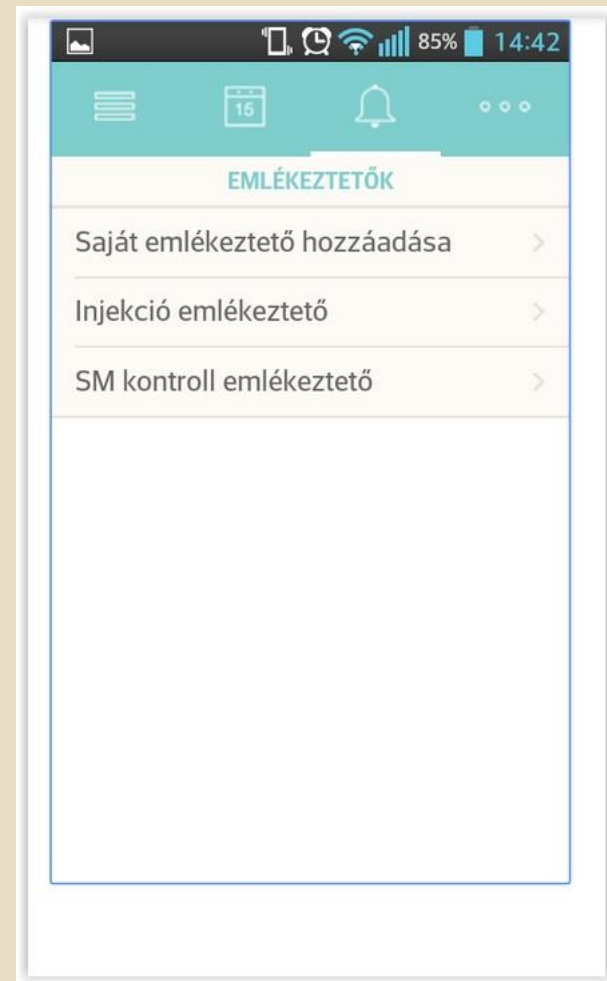
Mobiltelefonos applikációk: személyre szabott egészségterv

Mobiltelefonos applikációk: gyógyszeremlékeztető

Mobiltelefonos applikációk: Betegségspecifikus programok

Ismétlésként

Módszerek az alacsony egészségértés fejlesztésére

- Szóbeli betegtájékoztatás:
  - szakzsargonmentes nyelvezet,
  - analógiák használata
  - érzelmi nyomatékosítás (pl. szívkor számítás),
  - self-management programok
(képességfejlesztés, eszközök használatának megmutatása, teach-back)
- Írásos anyagok (hiteles honlapok, betegtájékoztatók, vizualizáció (pl. betegkártya), egészségügyi képregény)
- Számokkal kifejezett információk: standardizált tájékoztatás az adagolásról, életkor alapú kockázati kommunikáció
- Mobiltelefonos alkalmazások (a gyógyszer adagolás emlékeztetőktől a betegség-specifikus programokig)